

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร และภาวะโภชนาการ โดยเก็บข้อมูลประชากรระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546 ถึง 5 มีนาคม 2546 จำนวน 122 ราย ผลการวิเคราะห์ได้นำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยายตามลำดับ ดังนี้

1. การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารของผู้ป่วยเอชไอวี
2. ภาวะโภชนาการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารและภาวะโภชนาการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ตาราง 4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการดูแลตนเอง
ข้อความเชิงบวก (สิ่งที่ควรปฏิบัติ)			
1. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	3.81	0.57	ดีมาก
2. ทำความสะอาดของสด เช่น ปลา กุ้ง เนื้อ ก่อนนำมาปรุง	3.77	0.62	ดีมาก
3. ล้างมือหลังใช้ห้องน้ำ	3.75	0.69	ดีมาก
4. ทำความสะอาดภาชนะหลังใช้	3.73	0.75	ดีมาก
5. อุ่นอาหารที่ปรุงค้างคืนก่อนนำมารับประทาน	3.72	0.64	ดีมาก
6. ล้างมือก่อนปรุงอาหาร	3.70	0.74	ดีมาก
7. ล้างผักและผลไม้ก่อนนำไปบริโภคทุกครั้ง	3.67	0.79	ดีมาก
8. ทำอาหารรับประทานเอง	3.41	0.97	ดี
9. รับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ หรือมากกว่า 3 มื้อ ในแต่ละวัน	3.40	0.96	ดี
10. รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ๆ	3.31	0.83	ดี
11. ดื่มน้ำวันละ 8 – 10 แก้ว	3.20	1.05	ดี
12. เลือกซื้ออาหารสดจากตลาดสดมาปรุงอาหาร	3.16	1.14	ดี
13. รับประทานอาหารประเภทผัก	3.10	0.92	ดี
14. รับประทานอาหารข้าวจำนวนมาก ๆ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	3.05	1.22	ดี
15. รับประทานอาหารประเภทผลไม้	2.74	1.10	ดี

ตาราง 4.1 (ต่อ)

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ดูแลตนเอง
16. ดื่มน้ำผ่านการใช้ / กรอง	2.73	1.50	ดี
17. รับประทานปลาที่มีอยู่ในธรรมชาติ	2.66	1.03	ดี
18. รับประทานปลามีเกล็ด	2.62	1.07	ดี
19. รับประทานผักพื้นบ้าน ผักสวนครัว ที่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมีหรือยาฆ่าแมลง เช่น กระถิน ผักบุ้ง ขมิ้น คาวตอง	2.54	1.17	ดี
20. รับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์	2.45	1.17	ปานกลาง
21. รับประทานอาหารไข่	2.40	1.08	ปานกลาง
22. รับประทานอาหารที่ใช้ไขมันเป็นส่วน ประกอบ	2.38	1.13	ปานกลาง
23. ดื่มน้ำเต้าหู้ นมถั่วเหลือง	2.36	1.26	ปานกลาง
24. ดื่มเครื่องดื่ม เช่น โอวัลติน ไมโล ฯลฯ	2.29	1.29	ปานกลาง
25. รับประทานวิตามินเป็นประจำ	2.18	0.48	ปานกลาง
26. รับประทานอาหารประเภทถั่วเขียว	2.08	0.33	ปานกลาง
27. ดื่มน้ำผลไม้	2.00	1.23	ปานกลาง
28. รับประทานอาหารประเภทถั่วเมล็ดแห้ง ต่าง ๆ	1.54	0.98	ปานกลาง
29. รับประทานอาหารพวกเมล็ดและ ธัญพืชที่ ไม่ได้ขัดสี เช่น ข้าวซ้อมมือหรือข้าวกล้อง	0.95	1.09	ไม่ดี
ข้อความเชิงลบ (สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ)			
30. ดื่มน้ำดื่มบรรจุขวด	0.19	0.52	ดีมาก
31. ดื่มน้ำดื่ม เบียร์	0.33	0.66	ดีมาก
32. รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	0.46	0.74	ดีมาก
33. ดื่มเครื่องดื่มประเภทชูกำลัง เช่น เอมร้อย กระทั่งแดง ลิโพ	0.47	0.92	ดีมาก

ตาราง 4.1 (ต่อ)

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับการ ดูแลตนเอง
34. รับประทานอาหารประเภทปลาไม่มีเกล็ด เช่น ปลาชุก ปลาไหล	0.54	0.84	ดี
35. รับประทานอาหารหมักดอง	0.59	0.57	ดี
36. รับประทานอาหารเสริม เช่น ชุปไก่สกัด ริงนก	0.62	0.90	ดี
37. รับประทานผลไม้ดอง	0.63	0.60	ดี
38. ดื่มเครื่องดื่ม เช่น ชา กาแฟ	0.68	1.02	ดี
39. เลือกรับประทานอาหารสดจากซูเปอร์มาเก็ต	0.83	0.90	ดี
40. รับประทานอาหารนอกบ้าน	0.88	0.87	ดี
41. ดื่มน้ำอัดลม	0.88	0.94	ดี
42. รับประทานอาหารทะเล	0.88	0.85	ดี
43. ซื้ออาหารปรุงสำเร็จมารับประทาน	1.09	0.93	ดี
44. รับประทานบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	1.15	0.88	ดี
45. ดื่มนมวัว	0.21	1.33	ดี
46. รับประทานอาหารที่รอให้เย็นก่อน รับประทาน	0.38	1.07	ดี
47. รับประทานอาหารรสจัด	1.46	1.09	ดี
48. รับประทานขนมหวานใส่กะทิ	1.54	1.03	ปานกลาง
49. ใช้ผงชูรสในการปรุงอาหาร	2.54	1.39	ไม่ดี
50. ดื่มน้ำดื่มที่บรรจุภาชนะปิดสนิท	2.82	1.52	ไม่ดี
โดยรวม	2.15	0.30	ปานกลาง

จากตาราง 4.1 ผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 จากข้อความเชิงบวกที่มีระดับการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารดีมาก คือ การล้างมือก่อนรับประทานอาหาร การทำความสะอาดอาหารสดก่อนนำมาปรุง การล้างมือหลังใช้ห้องน้ำ การทำความสะอาดภาชนะหลังใช้ การอุ่นอาหารที่ปรุงค้างคืนก่อนนำมารับประทาน การล้างมือก่อนปรุงอาหาร การล้างผัก

และผลไม้ก่อนรับประทาน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.81, 3.77, 3.75, 3.73, 3.72, 3.70 และ 3.67 ตามลำดับ ส่วนระดับการดูแลตนเองดีมากจากข้อความเชิงลบซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ คือ การดื่มสุรายาหลงสุรา เบียร์ การรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ การดื่มเครื่องดื่มประเภทชูกำลัง เช่น เอ็มร้อย กระทิงแดง ลิโพ มีค่าเฉลี่ย 0.19, 0.33, 0.46 และ 0.47 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาวะโภชนาการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำแนกตามภาวะโภชนาการ

ภาวะโภชนาการ	จำนวน (n = 122)	ร้อยละ
ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ	23	18.85
ปกติ	84	68.85
เกินกว่าเกณฑ์ปกติ	15	12.30

จากตาราง 4.2 พบว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่มีภาวะโภชนาการอยู่ในเกณฑ์ปกติ คิดเป็นร้อยละ 68.85 มีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ คิดเป็นร้อยละ 18.85 และภาวะโภชนาการเกินกว่าเกณฑ์ปกติ คิดเป็นร้อยละ 12.30

ความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารกับภาวะโภชนาการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ตาราง 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารกับภาวะโภชนาการของผู้ติดเชื้อเอชไอวี

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร	สหสัมพันธ์क्रमเมอรัวี
ข้อความเชิงบวก (สิ่งที่ควรปฏิบัติ)	
1. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	0.174
2. ทำความสะอาดของสด เช่น ปลา กุ้ง เนื้อ ก่อนนำมาปรุง	0.137
3. ล้างมือหลังเข้าห้องน้ำ	0.173
4. ทำความสะอาดภาชนะหลังใช้	0.241
5. อุ่นอาหารที่ปรุงค้างคืนก่อนนำมารับประทาน	0.114
6. ล้างมือก่อนปรุงอาหาร	0.262
7. ล้างผักและผลไม้ก่อนนำไปบริโภคทุกครั้ง	0.214
8. ทำอาหารรับประทานเอง	0.156
9. รับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ หรือมากกว่า 3 มื้อ ในแต่ละวัน	0.184
10. รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ๆ	0.152
11. ดื่มน้ำวันละ 8 – 10 แก้ว	0.136
12. เลือกซื้ออาหารสดจากตลาดสดมาปรุงอาหาร	0.169
13. รับประทานอาหารประเภทผัก	0.174
14. รับประทานอาหารข้าวจำนวนมาก ๆ เพื่อให้ร่างกาย แข็งแรง	0.207
15. รับประทานอาหารประเภทผลไม้	0.261
16. ดื่มน้ำผ่านกรวย / กรอง	0.150
17. รับประทานปลาที่มีอยู่ในธรรมชาติ	0.217
18. รับประทานปลามีเกล็ด	0.193

ตาราง 4.3 (ต่อ)

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร	สหสัมพันธ์แคโรลิน
19. รับประทานอาหารผักพื้นบ้าน ผักสวนครัว ที่ไม่ใช่ขมิ้นหรือ ยาฆ่าแมลง เช่น กระถิน ผักบุ้ง ขมิ้น คาวตอง	0.221
20. รับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์	0.172
21. รับประทานอาหารไข่	0.131
22. รับประทานอาหารที่ใช้ไขมันเป็นส่วนประกอบ	0.178
23. ดื่มน้ำเต้าหู้ นมถั่วเหลือง	0.172
24. ดื่มเครื่องดื่ม เช่น โอวัลติน ไมโล ฯลฯ	0.145
25. รับประทานวิตามินเป็นประจำ	0.123
26. รับประทานอาหารประเภทถั่วเขียว	0.215
27. ดื่มน้ำผลไม้	0.261
28. รับประทานอาหารประเภทถั่วเมล็ดแห้งต่าง ๆ	0.172
29. รับประทานอาหารพวกเมล็ดและธัญพืชที่ไม่ได้ขัดสี เช่น ข้าวซ้อมมือ หรือ ข้าวกล้อง	0.092
ข้อความเชิงลบ (สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ)	
30. ดื่มสุราคองยา ยาคอง	0.083
31. ดื่มสุรา เบียร์	0.209
32. รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	0.202
33. ดื่มเครื่องดื่มประเภทชูกำลัง เช่น เอ็มร้อย กระทั่งแดง ลิโป	0.174
34. รับประทานอาหารประเภทปลาไม่มีเกล็ด เช่น ปลาดุก ปลาไหล	0.143
35. รับประทานอาหารหมักดอง	0.128
36. รับประทานอาหารเสริม เช่น ซุปไก่สกัด ริงนก	0.172
37. รับประทานผลไม้ดอง	0.184
38. ดื่มเครื่องดื่ม เช่น ชา กาแฟ	0.130
39. เลือกซื้ออาหารสดจากซูเปอร์มาร์เก็ต	0.243
40. รับประทานอาหารนอกบ้าน	0.177

ตาราง 4.3 (ต่อ)

การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหาร	สหสัมพันธ์แครมเมอร์วี
41. ดื่มน้ำอัดลม	0.218
42. รับประทานอาหารทะเล	0.160
43. ซื่ออาหารปรุงสำเร็จมารับประทาน	0.137
44. รับประทานอาหารบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป	0.235
45. ดื่มนมวัว	0.097
46. รับประทานอาหารที่รอให้เย็นก่อนรับประทาน	0.137
47. รับประทานอาหารรสจัด	0.163
48. รับประทานอาหารขนมหวานใส่กะทิ	0.177
49. ใช้ผงชูรสในการปรุงอาหาร	1.154
50. ดื่มน้ำดื่มที่บรรจุภาชนะปิดสนิท	0.181
โดยรวม	0.027

จากตาราง 4.3 พบว่า การดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารของผู้ติดเชื้อเอชไอวี มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการโดยรวมน้อยมาก ค่าสหสัมพันธ์แครมเมอร์วี เท่ากับ 0.027

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จากข้อความเชิงบวกข้อที่มีความสัมพันธ์กันน้อยแต่มีค่าความสัมพันธ์มากกว่าข้ออื่น คือ การล้างมือก่อนปรุงอาหาร การรับประทานอาหารประเภทผลไม้ การดื่มน้ำผลไม้ การทำความสะอาดภาชนะหลังใช้ การรับประทานอาหารผักพื้นบ้าน ผักสวนครัวที่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมีหรือยาฆ่าแมลง การรับประทานอาหารปลาที่มีอยู่ตามธรรมชาติ การรับประทานอาหารประเภทกล้วยเดี่ยว การรับประทานอาหารข้าวจำนวนมากๆ ค่าสหสัมพันธ์แครมเมอร์วีเท่ากับ 0.262, 0.261, 0.261, 0.241, 0.221, 0.217, 0.215, 0.214 ตามลำดับ

จากข้อความเชิงลบการดูแลตนเองด้านการรับประทานอาหารที่มีความสัมพันธ์กันน้อยกับภาวะโภชนาการแต่มีความสัมพันธ์กันมากกว่าข้ออื่น คือ การเลือกซื้ออาหารสดจากซูเปอร์มาเก็ต การรับประทานอาหารบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป การดื่มน้ำอัดลม การดื่มนม เบียร์ การรับประทานอาหารสุกๆดิบๆ ค่าสหสัมพันธ์แครมเมอร์วีเท่ากับ 0.243, 0.235, 0.218, 0.209, 0.202 ตามลำดับ